

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 791/22
16.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Душан Булатовић, адвокат из Лазаревца, ул.Димитрија Туцовића бр.4/2, против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Даница Аврамовић, адвокат из Лазаревца, ул.Карађорђева бр.24 и умешача на страни туженог ВВ из ..., кога заступа пуномоћник Милош Божић, адвокат из Љига, ул.Хаци Ђерина бр.4, ради утврђења, одлучујући о жалбама тужиле и туженог изјављеним против пресуде Основног суда у Лазаревцу П 692/20 од 16.12.2021. године, након главне и јавне расправе, одржане пред другостепеним судом дана 16.5.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П 692/20 од 16.12.2021. године у ставу другом изреке тако што се **УТВРЂУЈЕ** да је тужилца АА по основу брачне тековине, поред утврђеног сувласничког удела са 114/1000 (14,4%) из става првог изреке, сувласник са уделом од још 72/1000 (7,2%) на породичном стамбеном објекту саграђеном на кат.парцели број ..., ..., земљиштем под зградом и објектом, њива III класе у површини од 4 ара и 30 м², све уписано у ЛН ... КО ..., као и сувласник са уделом од још 72/1000 (7,2%) на кат.парцели бр..., уписано у ЛН ... КО ..., поред утврђеног сувласничког удела са 114/1000 (14,4%) из става првог изреке, што је тужени ББ дужан признати и дозволити тужилци да по основу ове пресуде упише свој сувласнички удео у јавним књигама, кад се за то стекну законски услови у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења, док се преко досуђеног сувласничког удела из става првог изреке ове пресуде од 216/1000, а до траженог сувласничког удела од 1/2, тужбени захтев тужилце **ОДБИЈА**, као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П 692/20 од 16.12.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ да тужилци АА на име трошкова парничног поступка исплати износ од 285.100,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отпавка пресуде, под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ББ да тужилци АА на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 122.550,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке утврђено је да је тужила по основу брачне тековине постала сувласник са уделом од 144/1000 (14,4%) на породичном стамбеном објекту саграђеном на кат.парцели број ..., ..., површине 75 м², земљиштем под зградом и објектом, њива III класе у површини од 4 ара и 30 м², све уписано у ЛН ... КО ..., као и сувласништво на кат.парцели бр..., уписано у ЛН ... КО ..., што су тужени и умешач дужни признати и дозволити тужили да по основу пресуде упише свој сувласнички удео у јавним књигама, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке преко досуђеног у претходном ставу, а до траженог сувласничког удела од 1/2, тужбени захтев се одбија. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужили на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 247.600,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Благовременом жалбом тужила је побијала наведену пресуду у ставу другом и трећем изреке, како то произилази из садржине жалбе, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373 став 1 ЗПП, а тужени одлуку о трошковима поступка из става трећег изреке пресуде, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка обе парничне странке су опредељено тражиле.

Апелациони суд је испитао првостепену пресуду у побијаном делу на основу члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП ("Сл.гласник РС" бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), те је оценио да је на основу члана 383 став 4 ЗПП, нужно заказати расправу пред другостепеним судом, јер је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а због погрешне примене материјалног права, чињенично стање није било потпуно утврђено.

Имајући у виду наводе жалби, Апелациони суд је прочитао све доказе који су изведени пред првостепеним судом, читањем свих записника са одржаних рочишта, саслушање странака, сведока, умешача, налаза и мишљења судских вештака и њихових писаних и усмених изјашњења, те поново извео доказ саслушањем судског вештака економско-финансијске струке, па је након оцене свих изведених доказа у току првостепеног и другостепеног поступка у складу са чланом 8 ЗПП, утврдио да су тужила и тужени бивши супружници, чији је брак трајао од 11.07.1992. године до 29.01.2013. године, с тим што је фактичка заједница живота престала у децембру 2012. године, да су у браку добили троје, сада пунолетне деце. У време куповине парцеле бр... и изградње куће на истој, као и сво време трајања брака, тужила је била незапослена, старала се о домаћинству, гајила троје деце, старала се о непокретном деди туженог, а током изградње објекта спремала храну мајсторима. Тужила је такође радила у башти на њиви, бавила се стоком и живином и правила сир и кајмак који су продајом представљали извор прихода. Тужени је током трајања брачне заједнице био у радном односу у ... у периоду од 01.01.1999. године до 14.02.2002. године, а почев од 2004. године у ... Од склапања брака до 1996. године, тужила и тужени су живели на ..., обоје су радили, а 1996. године, после смрти мајке туженог, преселили су се у очеву

кућу у ..., у домаћинство оца туженог, овде умешача ВВ, са којим су чинили заједничко породично домаћинство. Током трајања брака парничне странке су заједничким средствима купиле кат.парцелу ... и заједничким средствима су на истој саградили кућу, која изградња је започела 2006. године, а 2010. године су се уселили у приземље. Након престанка фактичке брачне заједнице између парничних странака, тужени је наставио улагање, тако што је завршио спрат, направио котларницу и септичку јаму. Умешач, отац туженог ВВ, је у време куповине плаца и изградње куће био незапослен, повремено је обављао зидарске послове у грађевини и остваривао дневнице у износу око 30 евра, био је радно ангажован на имању, и радним ангажовањем и улагањем учествовао у изградњи предметне куће. Приликом градње куће, странкама су помагали фамилија тужиље, комшије парничних странака и колеге туженог, а којима није плаћана надница за њихов рад.

Судски вештак грађевинске струке Жарко Мишљић, је утврђивао грађевинску вредност стамбеног објекта у време изградње од 2006. до 2010. године, кад су се парничне странке са својом децом уселиле у приземље куће, која се састоји од сутерена, приземља и спрата. Грађевинска вредност стамбеног објекта у време уселења у исти, 2010. године износи 4.411.097,52 динара, а грађевинска вредност стамбеног објекта на дан израде првобитног налаза 20.02.2019. године износи 5.970.679,43 динара, а из допунског налаза овог судског вештака из 2021. године, којим је утврђено који су радови изведени на стамбеном објекту по престанку брачне заједнице, те процентуални однос вредности куће у време престанка брачне заједнице у односу на вредност завршеног објекта, износи 68,7%.

Из налаза судског вештака економско-финансијске струке, допунског налаза, изјашњења писмених и усмених на рочиштима, утврђено је да је судски вештак тужиљин допринос у периоду од 01.01.2004. до 29.01.2013. године вредновао као 100% просечне нето зараде НК радника у Републици Србији, а допринос туженог према зарадама које је остварио у ... и ... и утврдио да је тужиљин допринос у стицању спорне непокретности – куће, као и катастарске парцеле бр... КО ... 24%, а туженог 76% и то на дан престанка брачне заједнице, при чему спорни објекат није био у потпуности завршен. Посматрајући завршеност целог спорног објекта са 68,7% у моменту престанка брачне заједнице (по налазу судског вештака грађевинске струке), удео тужиље би био 16,5%, а удео туженог 52,2% у односу на процентуалну завршеност објекта од 68,7%. У својим каснијим допунским налазима и изјашњењима на околности и доприноса умешача, оца туженог у стицању предметне непокретности, судски вештак је утврдила да тужиљи припада 21%, туженом 59% и умешачу 20% и то на дан престанка брачне заједнице у степену завршености објекта од 68,7%. Посматрајући објекат у потпуној завршености, по налазу судског вештака грађевинске струке, тужиљи би припало 14,4%, туженом 40,5% и умешачу 14,4%, а све дато у односу на степен завршености објекта од 68,7%. Разлика до 100%, односно у износу од 31,3%, су радови које је извео тужени са умешачем, својим оцем, на предметној непокретности. Такође се овај судски вештак изјаснила да је приликом давања налаза и мишљења узела обрачунски период од 2004. године, па до фактичког престанка брачне заједнице, децембра 2012. године, сходно судској пракси да се пре почетка изградње непокретности узимају две године уназад, које се сматрају годинама припреме за изградњу непокретности, те је појаснила и у ситуацији да је узела обрачунски период од почетка брачне заједнице 1992. године, ништа се процентуално не би променило, с

обзиром да је и у то време тужиља била незапослена, домаћица, а тужени запослен, те је тужиљин допринос у стицању вреднован као рад домаћице и рад радника на пољопривредном имању.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Апелациони суд је утврдио да је кат.парцела бр... купљена за време трајања брака, а стамбени објекат који је на тој парцели изграђен и усељен током трајања брака тужиље и туженог, што произилази из исказа саслушаних парничних странака и сведока, те да обе непокретности представљају брачну тековину парничних странака у смислу одредбе члана 171 став 1 Породичног закона, који прописује да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину.

Одредба члана 180 став 2 и 3 Породичног закона, прописује да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, а да већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећања вредности заједничке имовине.

Апелациони суд је, са изложеног, утврдио да наведене непокретности нису стечене у породичној заједници парничних странака и умешача, оца туженог. По оцени овог суда предметна парцела је купљена заједничким средствима тужиље и туженог и кућа која је на истој грађена у периоду од 2006. до 2010. године, грађена је за тужиљу, туженог и њихову заједничку децу, а не и за овде умешача, оца туженог, иако су сви живели у кући умешача у породичној заједници у ..., док се предметна кућа градила.

По становишту овог суда, умешач који је улагао своја средства и рад приликом градње куће, исто није чинио у намери да сразмерно свом доприносу стекне одређени удео у непокретности, већ са циљем да помогне свом сину и снаји да са своје троје деце формирају своје посебно домаћинство, а с обзиром да су сви чланови породичне заједнице били у добрим односима, заједно су радили на пољопривредном имању и привређивали сразмерно својим могућностима. Неспорно је да је умешач радио као главни мајстор у свим фазама изградње и сведоци који су помагали радом су се изјашњавали у којим су радовима учествовали и ко их је ангажовао, те су грађевинским вештачењем утврђене врсте и количине изведених радова, процењена је и грађевинска вредност објекта, која се састоји од вредности рада, материјала и транспорта, али сво учешће умешача није било у намери стицања удела у предметној непокретности, већ поклон обема парничним странкама сразмерно, а све у циљу заснивања посебног породичног домаћинства парничних странака.

На овакав закључак другостепеног суда упућује и чињеница да је умешач поднеском од 19.02.2019. године, којим је тражио мешање у овој парници на страни туженог, навео да исти има право сувласништва на предметној непокретности по основу личног улагања и радног ангажовања, те да ће ово право остварити у посебној парници.

Првостепени суд је решењем од 15.05.2018. године дозволио ВВ мешање у

парници у својству умешача, на страни туженог, али умешач никада није поднео тужбу за главно мешање у односу на предметну парцелу и кућу. Наиме, да би постојала заједница живота у породичној заједници, која води заједничком стицању, потребно је да између чланова породичне заједнице постоји економска заједница, односно заједница стицања и заједничког трошења и само у том случају имовина стечена радом, сматра се заједничком, ако другчије није договорено.

Са изложеног, овај суд сматра да у конкретном случају нема места примени члана 195 Породичног закона, која одредба прописује стицање заједничке имовине у породичној заједници, јер ни умешач, ни тужени, на којима је био терет доказивања у смислу члана 231 ЗПП, нису доказали да је кућа грађена за све чланове породичне заједнице и да умешач сразмерно свом доприносу стекне одређени удео у непокретности, већ се по оцени овог суда радило о помоћи умешача, чије улагање представља поклон, сразмерно обема странкама које су биле у брачној заједници.

Како је судски вештак грађевинске струке нашао да је у тренутку престанка фактичке заједнице живота парничних странака у децембру 2012. године завршеност целог стамбеног објекта била са 68,7%, судски вештак економско-финансијске струке у свом изјашњењу на рочишту 16.05.2024. године се изјаснио да у односу на овај степен завршености објекта, тужили би припало 14,4% удела у стицању предметне непокретности, туженом 40,5%, а умешачу 14,4%, а што би исто било и за садашњу грађевинску вредност предметне непокретности, те како је претходно овај суд нашао да се помоћ умешача има сматрати поклоном учињено на једнаке делове обема парничним странкама, то је удео од 14,4% који је судски вештак економско-финансијске струке нашао да представља удео умешача, а на основу његове изјаве дате у првостепеном поступку, што представља правно питање о коме суд одлучује, а од вештака економске струке се не може очекивати да сам оцењује доказе, то је овај суд износ од 14,4%, односно од по 7,2% приписао и тужили и туженом у виду поклона који им је учинио умешач. Сходно томе, удео тужиле у стицању предметне парцеле и куће изграђене на истој, износи 21,6%, односно 216/1000 идеалног дела предметне непокретности, при чему је допринос тужиле вреднован у виду њеног рада у домаћинству, у подизању и гајењу деце и раду на пољопривредном имању, с обзиром да је иста била незапослена током трајања брака. Стога је овај суд тужили поред већ досуђеног сувласничког удела од 144/1000 ставом првим изреке, на који странке нису изјавиле жалбу и који део је правноснажан, досудио још 72/1000 сувласничког дела.

Преко досуђеног сувласничког удела од 72/1000, а до траженог сувласничког удела од 1/2, овај суд је тужбени захтев тужиле одбио, а с обзиром да је у свему прихватио налаз и мишљење судског вештака економско-финансијске струке, изјашњење на рочишту од 16.05.2024. године, као стручан и аргументован, и судски вештак је одговорила на све примедбе парничних странака.

Применом члана 401 тачка 3 ЗПП, преиначена је и одлука о трошковима поступка у ставу трећем изреке побијане пресуде, па су тужили признати одређени трошкови поступка на записнику са главне расправе од 16.12.2021. године и то на име састава тужбе и 3 поднеска од по 9.000,00 динара, заступање на 11 одржаних рочишта у износу од по 10.500,00 динара, приступ на 5 неодржаних рочишта у износима од по 6.000,00 динара, трошкове вештачења у износу од 31.000,00 динара, трошкови таксе на тужбу и пресуду од по 36.300,00 динара, све укупно износ од 285.100,00 динара, а све

применом одредбе члана 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, а у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важећој у време доношења одлуке о трошковима поступка и опредељењу тужиле, и Таксеном тарифом важећом у време настанка таксене обавезе.

Са свега изложеног, одлучено је као у ставу првом и другом изреке на основу члана 394 тачка 4 и 401 тачка 3 ЗПП.

Како је тужилца успела у другостепеном поступку, тужени је обавезан да тужилци накнади опредељене трошкове другостепеног поступка и то на име заступања на 2 одржана рочишта у износу од по 12.750,00 динара, приступ на 3 неодржана рочишта у износу од по 11.250,00 динара, састав жалбе у износу од 27.000,00 динара и таксе на жалбу у износу од 36.300,00 динара, а све применом одредбе члана 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, а у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важећој у време доношења одлуке о трошковима поступка и опредељењу тужиле, и Таксеном тарифом важећом у време настанка таксене обавезе, па је одлучено као у ставу трећем изреке.

Како тужени није успео у другостепеном поступку, на основу члана 165 у вези члана 153 ЗПП, одлучено је као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић